

PROGRESS

Promoting Green Deal Readiness in
the Eastern Partnership Countries

Аналіз ринку суніці садової

ОКСАНА МАКАРЧУК, к.е.н., доцент кафедри
статистики та економічного аналізу

Види ринків і місце ринку суніці

За економічним призначенням

- Ринок товарів
(продовольчий)

За характером продукції

- Ринок
сільськогосподарсь
кої (плодоовочевої)
продукції

За рівнем конкуренції

- Досконала
конкуренція
(багато
виробників,
диференціація за
сортом, якістю,
походженням)

За тривалістю функціонування

- Сезонний ринок
(частково
вирівнюється
тепличним
виробництвом та
імпортом)

За територіальним охопленням

- Національний та
світовий ринок

За формою реалізації

- Оптово-
роздрібний,
контрактний
(суніця для
переробки або
експорту)

Сегменти ринку суниці

За формою продукції

Свіжа суниця

домінуючий сегмент;
короткий термін зберігання;
орієнтація на локальні та
національні ринки.

Заморожена суниця

використовується у переробці та
експорті;
нижча ціна порівняно зі свіжою;
стабільний промисловий попит.

Перероблена суниця

пюре, джеми, концентрати;
промислове використання;
менш чутлива до якості
зовнішнього вигляду.

За типом споживача

B2C

домогосподарства;
роздрібні мережі, ринки.

B2B

переробні підприємства;
експортери;
HoReCa.

За технологією виробництва

Відкритий ґрунт

Закритий ґрунт (тунелі, теплиці)

Органічна суниця (нішевий преміальний сегмент)

За формою реалізації

Спотова

Контрактна

Спотово-контрактна (переважаюча модель)

Ринкові тренди

Переважання свіжого сегменту

- основний попит формується у свіжому вигляді;
- висока сезонність;
- залежність від погодних умов.

Подовження сезону постачання

- активне використання тунелів і теплиць;
- рання та пізня суниця отримує преміальну ціну.

Обмежена, але зростаюча експортна орієнтація

- експорт свіжої суниці — складний через логістику;
- зростає експорт замороженої продукції.

Цінова волатильність

- різкі коливання цін у піковий сезон;
- вплив погодних ризиків;
- надлишкова пропозиція у короткий період.

Розвиток органічного та преміального сегментів

- попит на органічну суницю;
- висока додана вартість;
- обмежені обсяги.

Поступове зростання контрактних відносин

- контракти з ритейлом і переробниками;
- стабільніші ціни;
- жорсткі вимоги до якості.

Виклики галузі

1. Сезонність і обмежений період збору

- Суниця має короткий сезон плодоношення, що обмежує обсяги свіжого продукту для продажу та експорту.
- Потрібна точна координація збору та постачання для уникнення псування продукції.

2. Проблеми з логістикою та холододовим ланцюгом

- Суниця швидко псується, тому критично важливий ефективний холододовий ланцюг при транспортуванні.
- Високі витрати на зберігання та транспортування.

3. Кліматичні та погодні ризики

- Заморозки, посуха або сильні дощі можуть суттєво вплинути на врожай.
- Зміна клімату збільшує непередбачуваність виробництва.

4. Висока конкуренція на міжнародних ринках

- Польща, Іспанія та Нідерланди мають добре розвинене виробництво та експорт, пропонуючи продукцію високої якості за конкурентними цінами.
- Українські виробники часто стикаються з проблемами щодо стандартів якості та сертифікації для ЄС.

5. Вимоги до сертифікації та якості продукції

- Необхідність фітосанітарних сертифікатів, НАССР та інших міжнародних стандартів для експорту.
- Недотримання стандартів може закрити доступ до прибуткових ринків.

6. Висока трудомісткість та дефіцит сезонної робочої сили

- Збір суниці вимагає ручної праці, що робить виробництво дорогим.
- Сезонні працівники часто важкодоступні або дорогі.

7. Цінова волатильність

- Ринок сильно залежить від сезонного попиту та пропозиції.
- Ціни можуть різко падати у період надлишку продукції.

8. Обмежена технологічна модернізація

- Недостатнє впровадження сучасних технологій вирощування, зрошення та захисту рослин.
- Низька частка органічного виробництва для ринків ЄС.

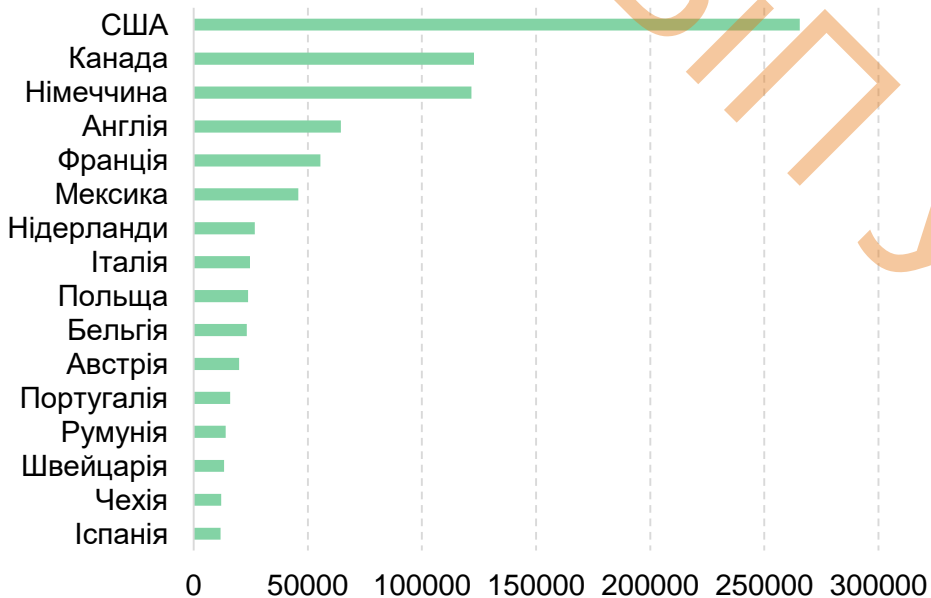
9. Доступ до фінансування та інвестицій

- Високі інвестиції потрібні для модернізації теплиць, зберігання та логістики.
- Малі фермери часто обмежені у доступі до кредитів або грантів.

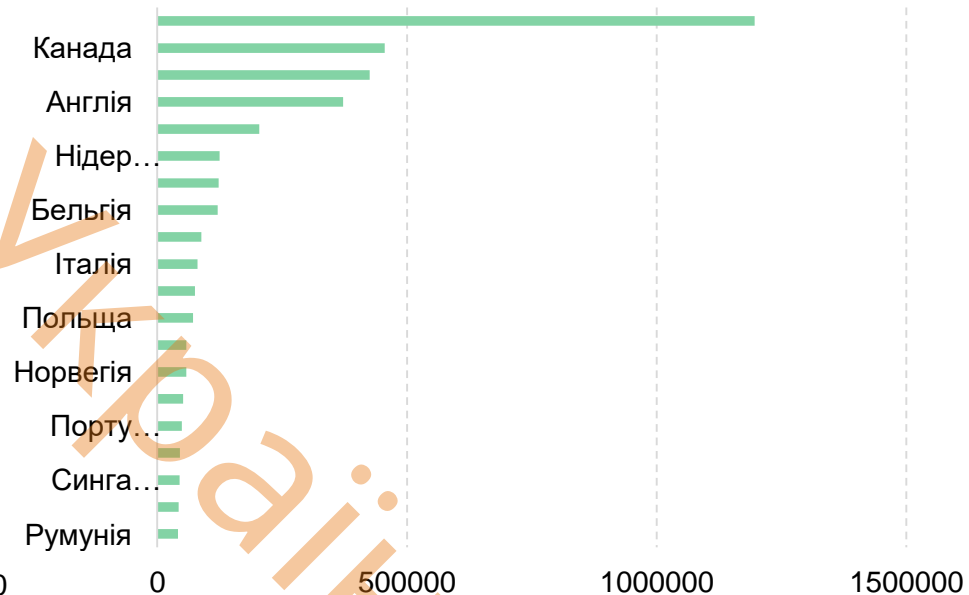
PROGRESS

Promoting Green Deal Readiness in
the Eastern Partnership Countries

**Рис. 1. Основні країни-імпортери свіжої
суниці в світі у 2024 р., т**

**Рис. 2. Вартість імпорту свіжої суниці основними
країнами-імпортерами світу у 2024 р., тис. дол. США**

Джерело: Побудовано за даними UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

PROGRESS

Promoting Green Deal Readiness in the Eastern Partnership Countries

Рис. 3. Основні країни-експортери свіжої суниці в світі у 2024 р., т

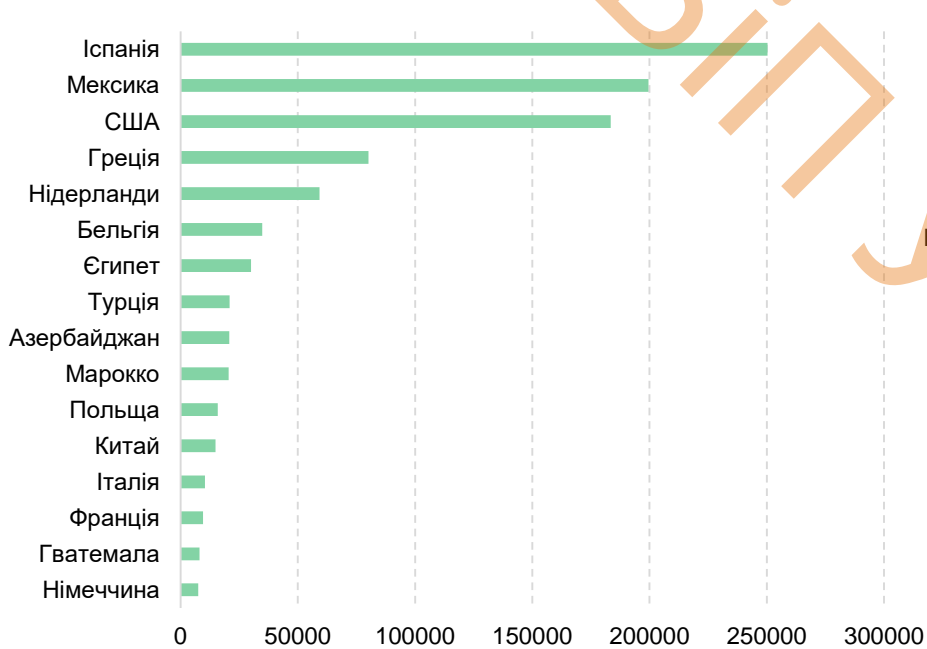
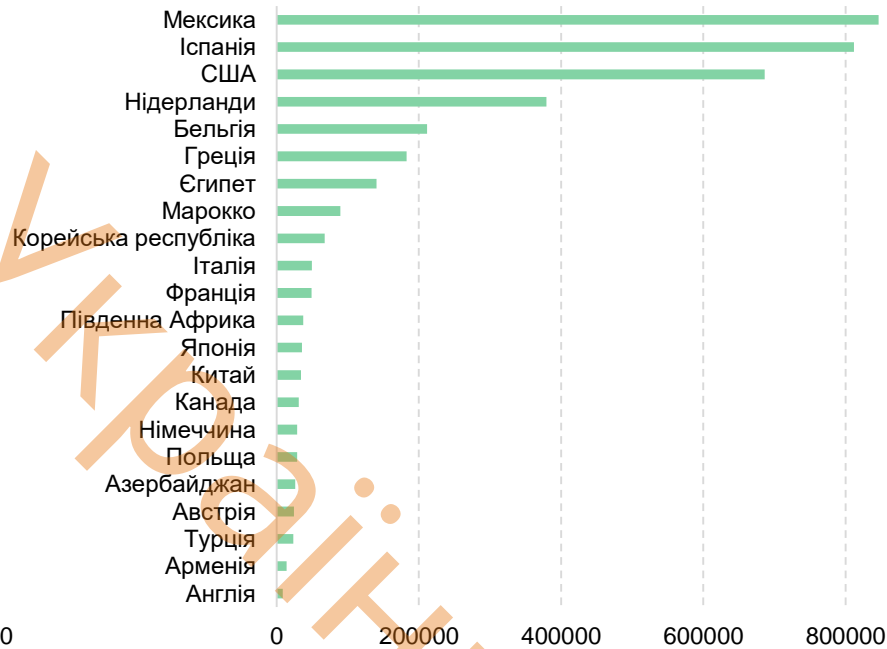

Рис. 4. Вартість експорту свіжої суниці основними країнами-експортерами світу у 2024 р., тис. дол. США

Джерело: Побудовано за даними UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

Рис. 5. Основні країни-експортери замороженої суниці в світі у 2024 р., т

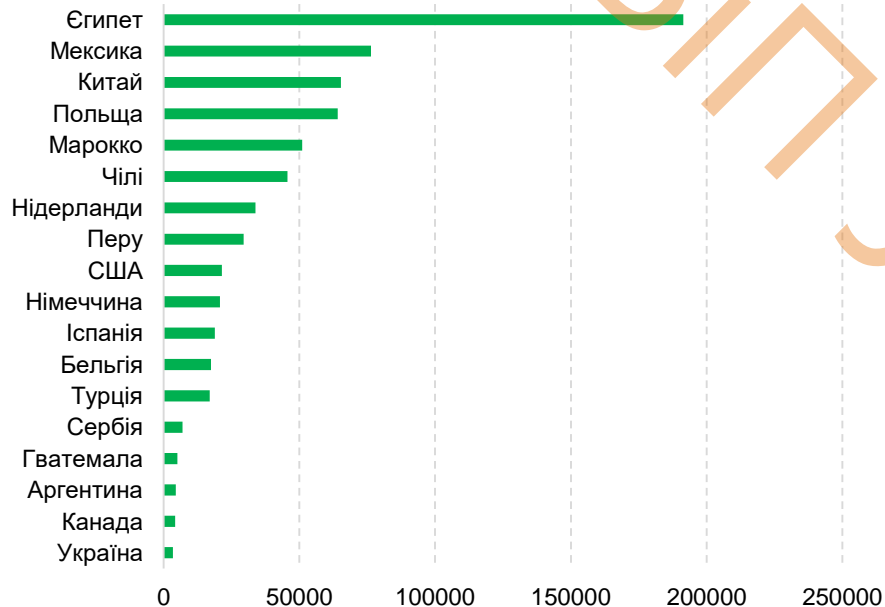

Рис. 6. Вартість експорту замороженої суниці основними країнами-експортерами світу у 2024 р., тис. дол. США

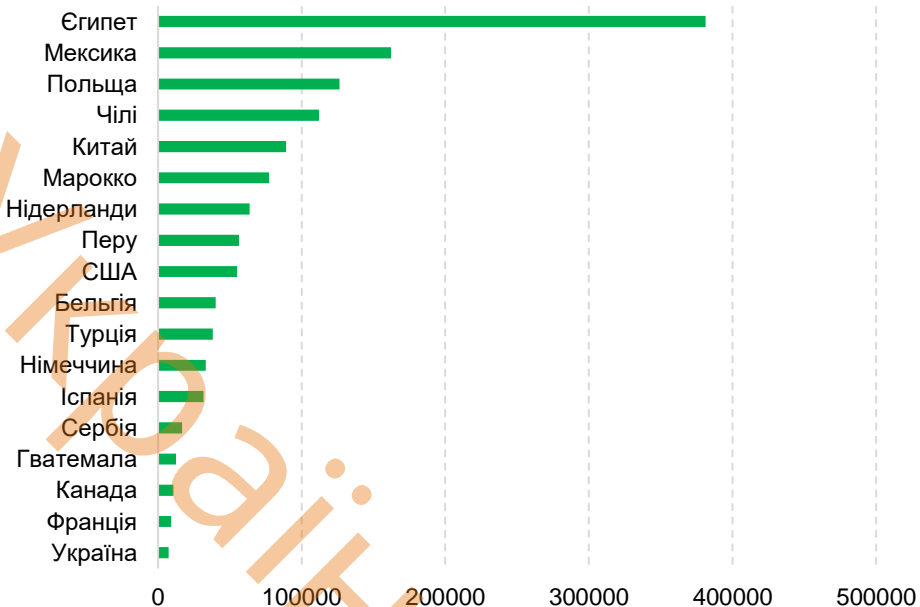

Рис. 7. Основні країни-імпортери замороженої суниці в світі у 2024 р., т

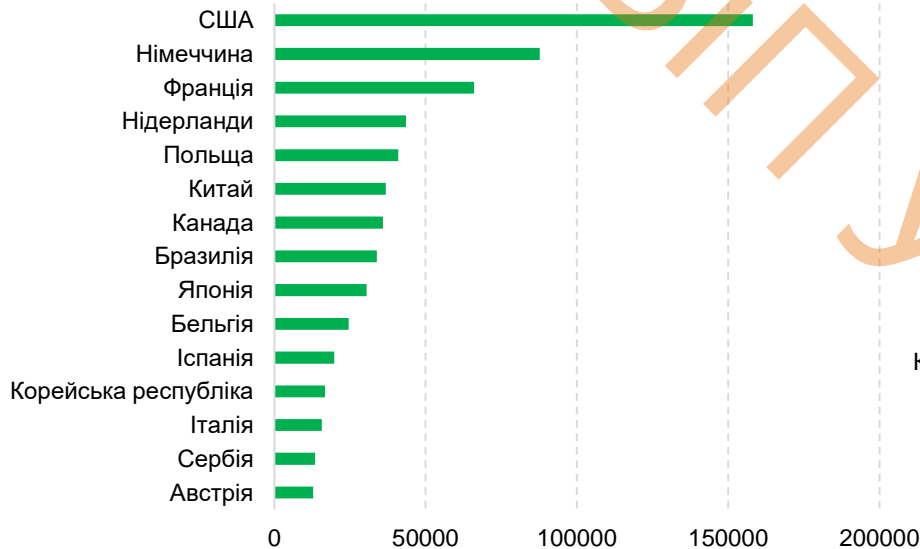
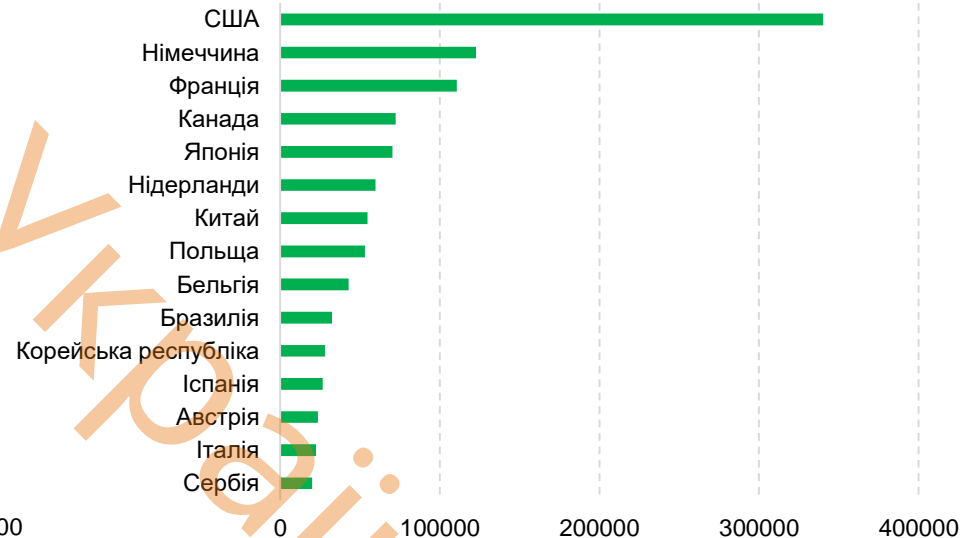
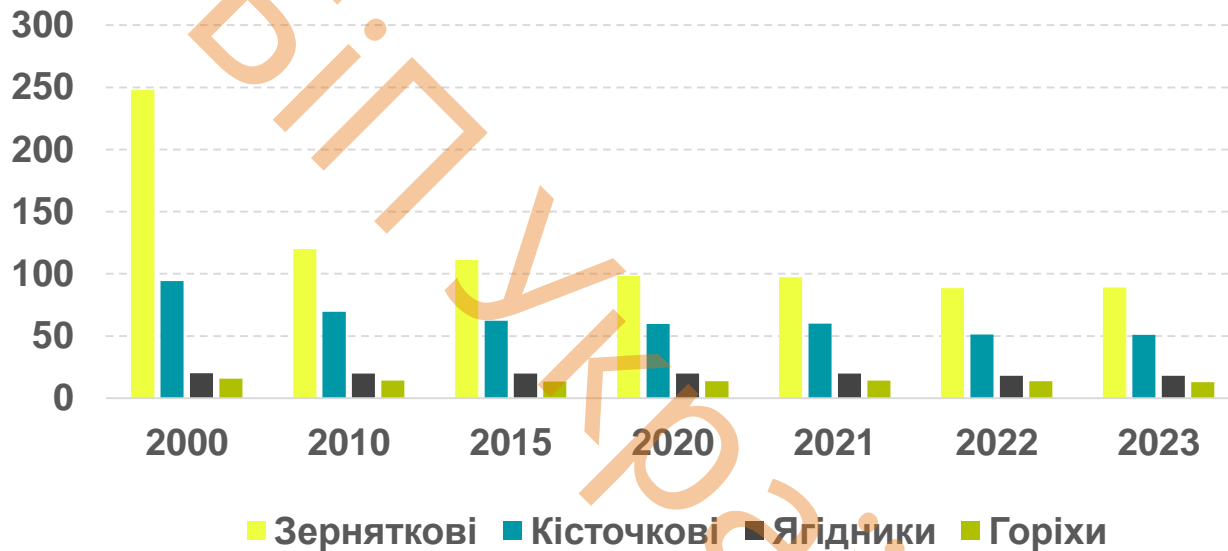

Рис. 8. Вартість імпорту замороженої суниці основними країнами-імпортерами світу у 2024 р., тис. дол. США

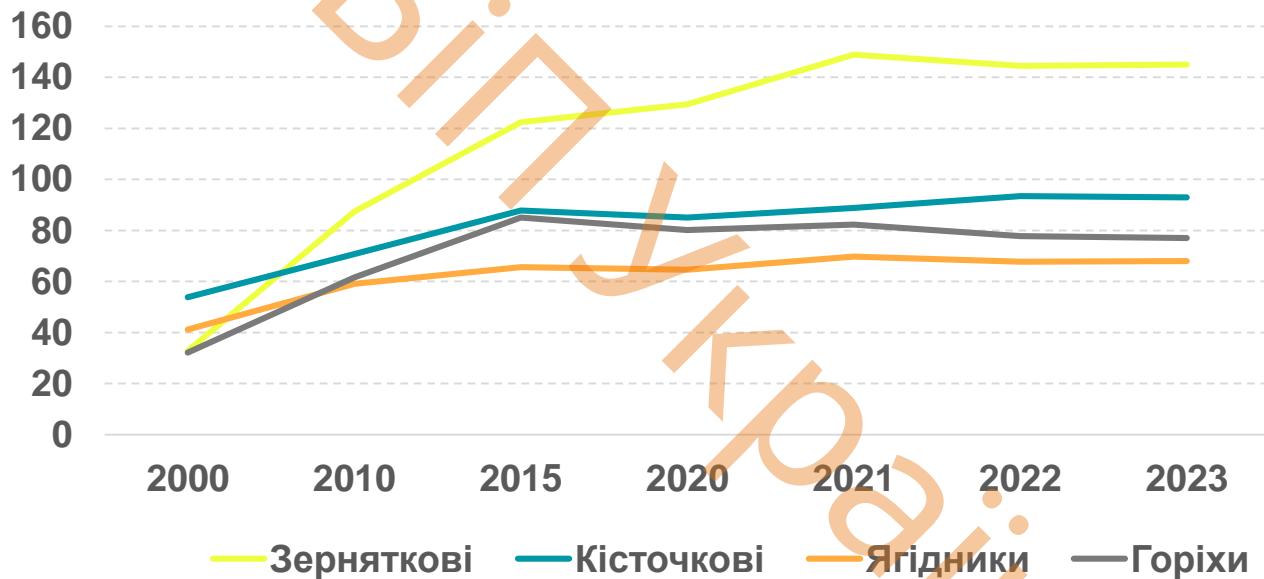
Джерело: Побудовано за даними UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

Рис. 9. Площа насаджень плодових та ягідних культур у плодоносному віці, тис. га

Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

Рис. 10. Динаміка урожайності плодових та ягідних культур, ц/га

Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

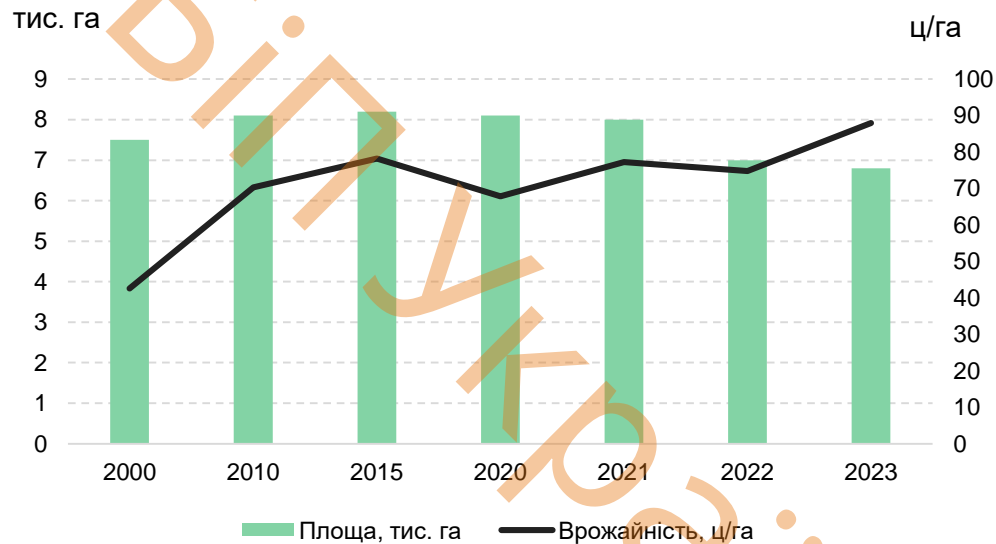
Табл. 1. Динаміка площ, врожайності та виробництва плодкових та ягідних культур за категоріями господарств України

Показник	2000	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Площа насаджень плодоягідних культур у господарствах усіх категорій, тис. га							
у тому числі:	378	223,2	206	191	190,5	171,2	167
- частка підприємств,%	64,4	33,6	28,8	22,8	22,4	19,2	19,9
- частка господарств населення,%	35,6	66,4	71,7	77,2	77,6	80,8	80,1
Виробництво плодоягідних культур, тис. т							
у тому числі:	1452,6	1746,5	2152,8	2023,9	2235,1	1994,8	1995,9
- частка підприємств,%	18,2	16,4	19,1	16,8	20,8	17,7	19,8
- частка господарств населення,%	81,8	83,6	80,9	83,2	79,2	82,3	80,2
Урожайність у господарствах усіх категорій, ц/га	38,4	78,2	104,5	105,6	117,3	116,1	119
Урожайність у господарствах населення, ц/га	88,3	98,5	117,8	114	119,8	118,7	121

Табл. 2. Діяльність виробників плодючих культур – суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємства

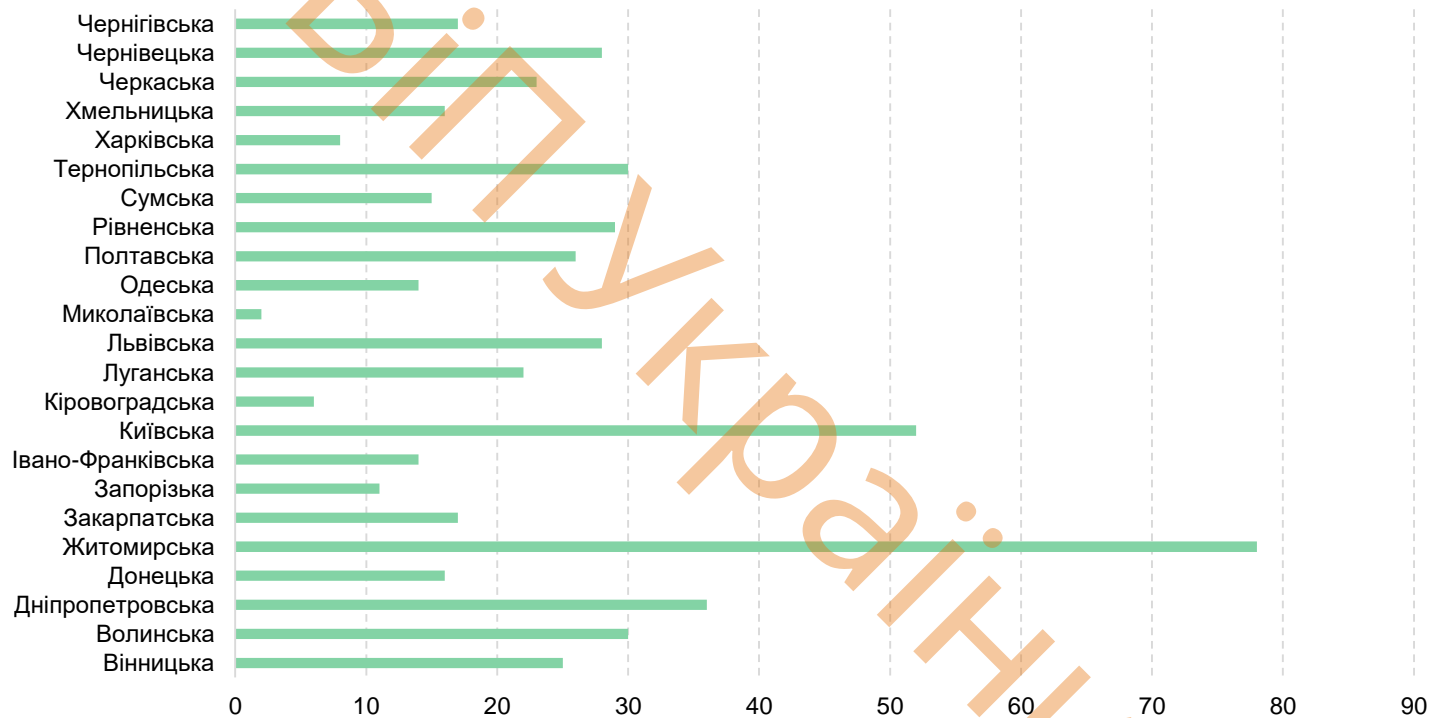
Показник	2015	2020	2021	2022
Виробництво зерняткових і кісточкових фруктів				
Кількість підприємств, одиниць:				
великі	-	-	-	-
середні	33	27	27	17
малі	812	885	827	608
- з них мікропідприємства	751	824	770	552
Рівень рентабельності операційної діяльності підприємств, %:				
великі	-	-	-	-
середні	49,6	8,5	-1,1	-17,2
малі	28,4	13,9	23,0	0,9
- з них мікропідприємства	15,6	19,1	17,8	4,6
Виробництво ягід, горіхів, інших плодівих дерев і чагарників				
Кількість підприємств, одиниць:				
великі	-	-	-	-
середні	4	6	9	11
малі	746	921	912	781
- з них мікропідприємства	729	893	879	753
Рівень рентабельності операційної діяльності підприємств, %:				
великі	-	-	-	-
середні	-	45,3	14,2	21,8
малі	-	16,6	27,4	8,5
- з них мікропідприємства	28,7	12,8	16,6	13,4

Рис. 11. Динаміка площ насаджень суниці у плодоносному віці та їх врожайність

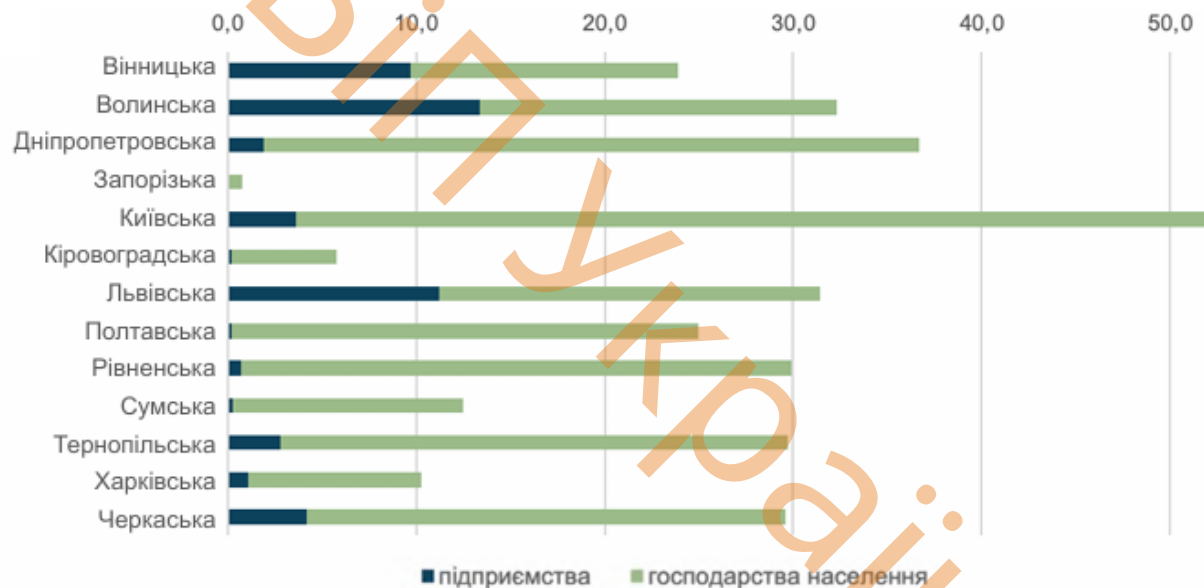
Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

Рис. 12. Обсяг виробництва суниці за регіонами України у 2023 р., тис.т

Джерело: Побудовано за даними Державної служби статистики України

Рис. 13. Обсяг виробництва суниці у розрізі підприємств та господарств населення за регіонами України у 2023 р., тис.ц

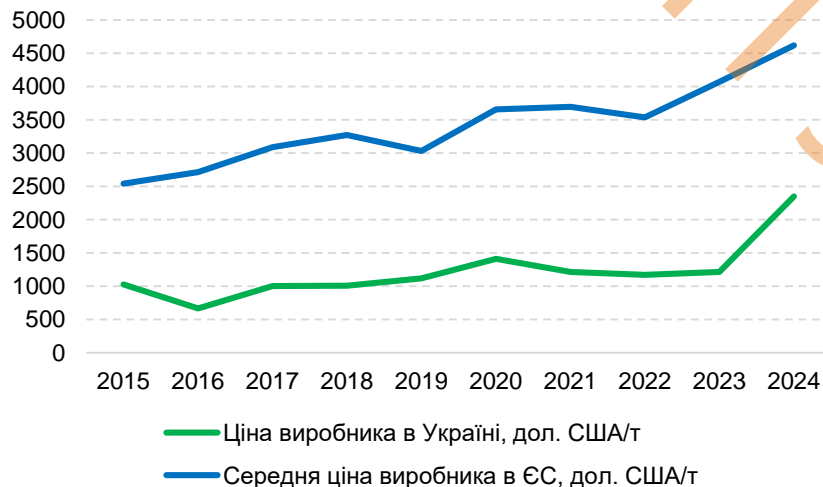
Джерело: Звіт по Україні для результату 1. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» для результату I Підсумки PROGRESS в розробці національної програми адаптації до зміни клімату та підвищення стійкості сільського господарства, плідництва та ягідництва, Київ, 2025.

Табл. 3. Динаміка експорту суниці з України за 2022-2024 рр.

Роки	Експорт з України, тис.т	Вартість експорту з України, тис. дол.США	Експорт з України до ЄС, тис.т	Частка ЄС в експорті України, %	Частка України в імпорті до ЄС, %	Топ-3 країни імпортери	Топ-3 імпортерів серед країн ЄС
2022							
Свіжа суниця (HS 081010)	0,21	434,33	0,21	99,9	1,11	Польща	Польща
Заморожена суниця (081110)	4,59	9083, 3	4,53	98,7	2,18	Польща, Німеччина, Чехія	Польща, Німеччина, Чехія
2023							
Свіжа суниця (HS 081010)	0,13	144,23	0,1	76,7	0,43	Польща, Молдова	Польща
Заморожена суниця (081110)	3,12	6024,7	2,93	94,0	1,37	Польща, Австрія, Чехія	Польща, Австрія, Чехія
2024							
Свіжа суниця (HS 081010)	0,19	233,27	0,17	90	0,84	Польща, Молдова, Румунія	Польща, Румунія
Заморожена суниця (081110)	3,36	7416,1	3,27	97,3	1,57	Польща, Чехія, Німеччина	Польща, Чехія, Німеччина

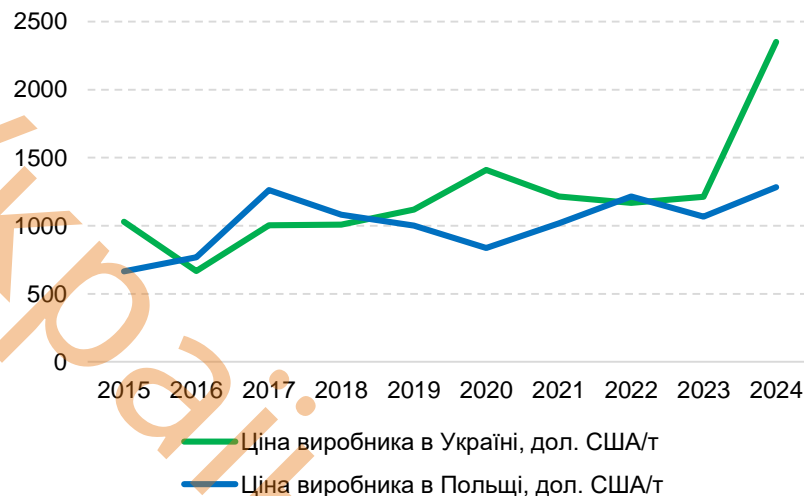
Джерело: (1) Звіт по Україні для результату 1. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» для результату I Підсумки PROGRESS в розробці національної програми адаптації до зміни клімату та підвищення стійкості сільського господарства, плідництва та ягідництва, Київ, 2025; (2) UN Comtrade data base, <https://comtradeplus.un.org/TradeFlowtrade>

Рис. 14. Динаміка середньорічних цін суниці в Україні та ЄС, дол. США/т

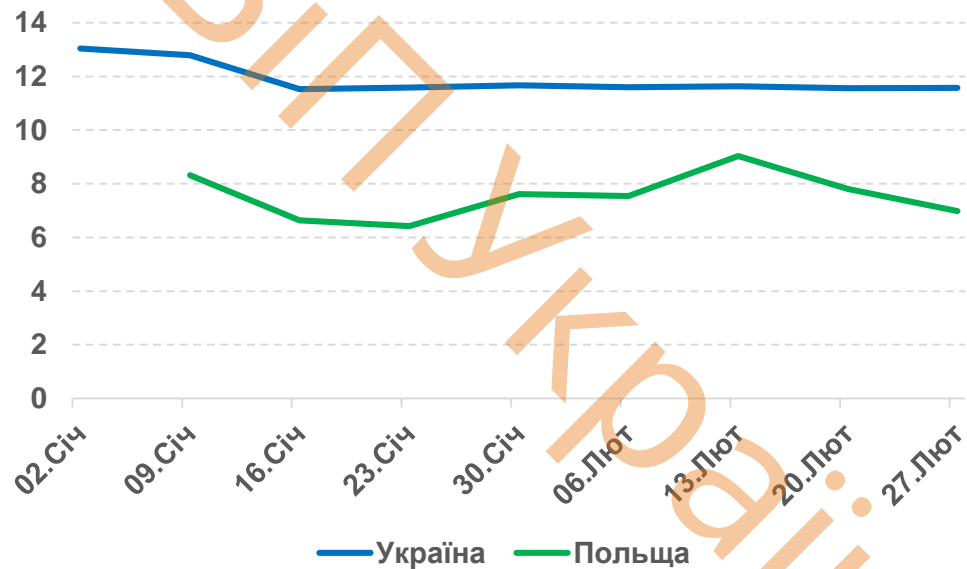
Джерело: Побудовано за даними FAOSTAT,
<https://www.fao.org/faostat/en/#data/PP>

Рис. 15. Динаміка середньорічних цін суниці в Україні та Польщі, дол. США/т

Джерело: Побудовано за даними FAOSTAT,
<https://www.fao.org/faostat/en/#data/PP>

**Рис. 16. Динаміка щотижневих цін на суницю в Україні та Польщі,
дол. США/кг**

Джерело: Побудовано за даними <https://east-fruit.com/uk/vybir-produktovoyi-hrupy/tsiny/?group=strawberries&lang=uk>

Табл. 4. Найбільші виробники суниці в Україні у 2025 р.

№	Виробник / господарство	Регіон	Площа вирощування	Експорт (т/ країни)	Тип технології
1	HIGHBERRY	Житомирська обл.	61,4 га	Частково ЄС (Польща, Німеччина)	Відкрите поле + тунелі
2	Фінпром Агро	Київська обл.	12 га	Локальний ринок	Тунелі / теплиці
3	Fudzi Farm / Stepka ТМ	Херсонська обл.	100 га	Частково експорт	Відкрите поле
4	Kusto Agro	Житомирська / Вінницька / Хмельницька обл.	15 га	В основному локальний	Органічне / промислове

Табл. 5. Собівартість 1 кг виробництва суниці у 2025 р. залежно від способу вирощування, грн.

Типові умови виробництва	
Відкритий ґрунт (поле)	Закритий ґрунт (плівкові тунелі/теплиці)
крапельне зрошення	рання продукція
мульчування плівкою	frigo-розсада
ручний збір	можливе опалення
без опалення	інтенсивна технологія

№п/п	Відкритий ґрунт (поле)	Витрати, грн./га	Закритий ґрунт (плівкові тунелі/теплиці)	Витрати, грн./га
1	Садивний матеріал	125000	Амортизація теплиць / тунелів	700000
2	Підготовка ґрунту	60000	Садивний матеріал (frigo)	400000
3	Добрива та ЗЗР	53000	Субстрат/контейнери	180000
4	Крапельне зрошення	75000	Добрива та ЗЗР	34000
5	Мульчування плівкою (з монтажем)	60000	Опалення/електроенергія	200000
6	Оплата праці (збір)	280000	Оплата праці	750000
7	Інші витрати	180000	Інші витрати	150000
	Всього витрати	833000	Всього витрати	2414000
	Середня врожайність	14 т/га	Середня врожайність	30 т/га
	Собівартість 1 т	59500,00	Собівартість 1 т	80466,67
	Собівартість 1 кг	59,50	Собівартість 1 кг	80,47

Висновки:

Відкритий ґрунт — економічно вигідніший для переробки та масового ринку.
Закритий ґрунт — доцільний для ранньої продукції, преміум-сегменту та експорту, попри вищу собівартість.

Джерело: власні розрахунки на основі експертних оцінок викладачів кафедри садівництва ім. проф. В.Л. Симиренка НУБіП України, 2026 р.

Табл. 6. Рентабельність виробництва суниці у 2025 р.

Показники	Опт	Роздріб
Ціна реалізації (відкритий ґрунт), грн./кг	110,00	160,00
Ціна реалізації (закритий ґрунт), грн./кг	160,00	220,00
Прибуток (відкритий ґрунт), грн./кг	50,50	100,50
Прибуток (закритий ґрунт), грн./кг	79,53	139,53
Рентабельність (відкритий ґрунт), %	84,87	124,90
Рентабельність (закритий ґрунт), %	133,67	155,22

Джерело: власні розрахунки на основі експертних оцінок викладачів кафедри садівництва ім. проф. В.Л. Симиренка НУБіП України, 2026 р.

Рис.17. Ланцюг створення вартості суниці (відкритий ґрунт)

I Варіант – Оптовий продаж

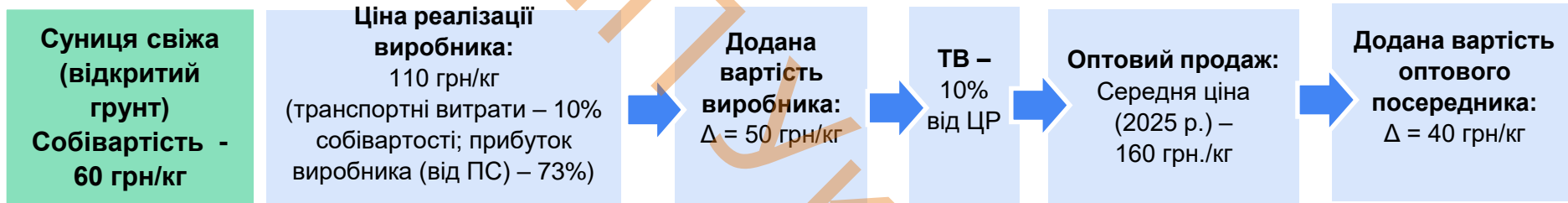

Рис.18. Ланцюг створення вартості суниці (відкритий ґрунт)

II Варіант – Роздрібний продаж

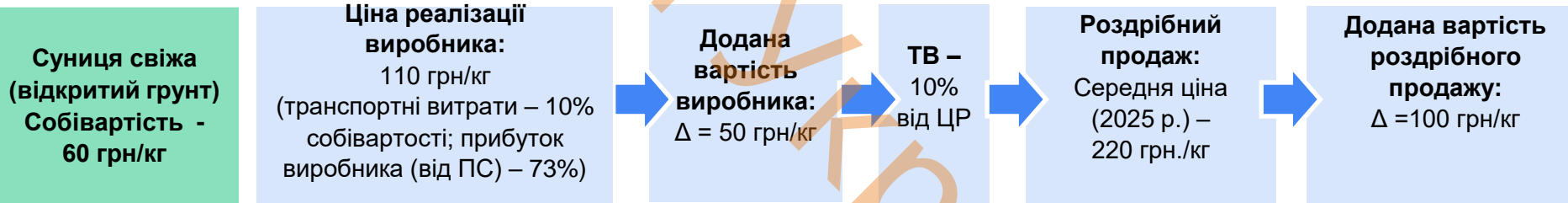

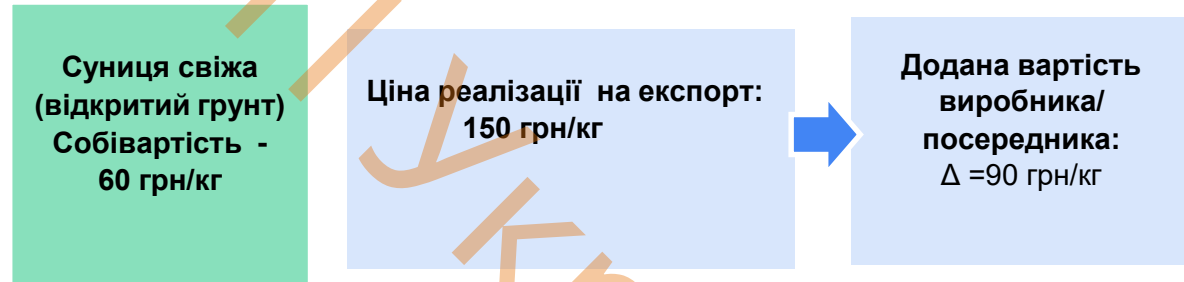
Рис.19. Ланцюг створення вартості суниці (відкритий ґрунт)

III Варіант – Переробка

Рис. 20. Ланцюг створення вартості суниці (відкритий ґрунт)

IV Варіант – Експорт

Державна підтримка виробництва продукції садівництва

1. Державні гранти для садівництва, ягідництва, виноградарства та теплиць

Програма грантів від Мінекономіки, дозкілля та сільського господарства України

3 2 лютого 2026 року розпочався прийом заявок на гранти через портал «Дія» для розвитку садівництва, ягідництва, виноградарства та тепличного господарства.

Бюджет програми: на 2026 рік у держбюджеті закладено 465 млн дол. США (~14 млрд грн) для грантової підтримки садів, ягідників, виноградників і теплиць.

Розмір грантів

Сади: до 10 млн грн на проєкт (максимум 400 тис. грн/га) для висадки та облаштування насаджень площею 1–25 га

Теплиці:

- 0,4–0,6 га – до 2 млн грн
- 0,8–1,2 га – до 3,5 млн грн
- 1,6–2,4 га – до 7 млн грн

Умови для отримання гранту

- проєкт має виконуватися на землі, власність або право користування якою підтверджено на не менше 7 років;
- для проєктів у прифронтових та деокупованих територіях компенсація може сягати до 80 % вартості проєкту.

Державна підтримка виробництва продукції садівництва

2. Загальна державна підтримка агросектору у 2026 році

Закон «Про Державний бюджет України на 2026 рік» передбачає:
13,1–14,1 млрд грн загальної державної підтримки аграрному сектору.

Ці кошти розподіляються на:

- фінансову підтримку сільгоспвиробників (дотації, компенсації);
- страхування продукції;
- відновлення систем зрошення;
- інші програми, що також можуть опосередковано підтримувати садівництво (наприклад, пільгове кредитування чи компенсації за певні види агропроектів).

3. Підтримка інфраструктури зберігання

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про запровадження грантів на будівництво овочесховищ і фруктосховищ (Постанову прийнято 21 січня 2026 року).

Основні умови програми:

- грант – до 30% вартості будівництва, але не більше 20 млн грн;
 - обов'язкове співфінансування з боку отримувача;
 - підтримка для нових об'єктів місткістю від 3 тис. тонн;
 - термін реалізації проєктів – 6–18 місяців;
 - для прифронтових територій – спеціальні умови: держава може покрити до 50% вартості будівництва;
- пільги діють для підприємств, що працюють або мають землі на територіях можливих чи активних бойових дій, відповідно до переліку Мінрозвитку

3. Грант на сад - це безповоротна фінансова допомога для:

- закладання плодкових садів;
- ягідників (суниця, малина, лохина тощо);
- виноградарників.

Грант надається **за умови створення робочих місць** і цільового використання коштів.

Розмір гранту: до кількох мільйонів гривень (залежить від культури та площі).

Площа: зазвичай від 1–2 га (ягідники) до більших площ для садів.

Співфінансування: частину витрат (наприклад 30–50%) заявник вкладає сам.

Кошти гранту можна спрямувати на:

- садивний матеріал;
- систему зрошення;
- сітки, опори;
- техніку для догляду;
- закладання інфраструктури (частково).

Обов'язковими умовами є:

- мати землю у власності або довгостроковій оренді;
- подати бізнес-план;
- створити робочі місця.

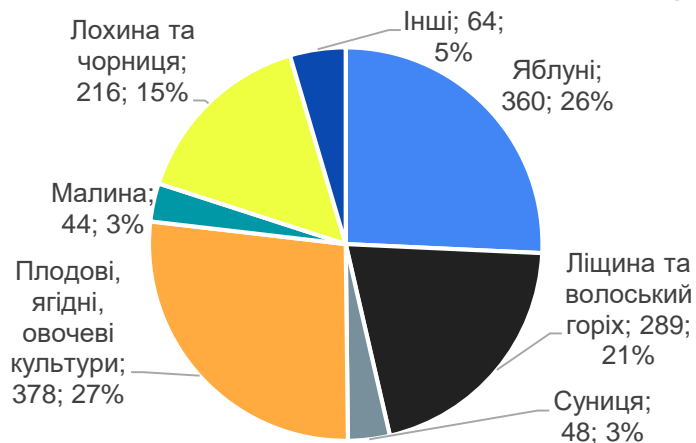
Державна підтримка виробництва продукції садівництва

4. Програма «eРобота» (eRobota), запущена 1 липня 2022 року, яка спрямована на підтримку малого та середнього бізнесу по всій країні. Головною метою програми є створення робочих місць, а один із її ключових компонентів — «Свій сад» (Sviy Sad або “Own Orchard”) — спеціально орієнтований на сільськогосподарських виробників і фермерів, які планують закласти або розширити насадження плодкових, ягідних культур, винограду та горіхів.

У межах цієї грантової програми отримувачі можуть одержати фінансування в розмірі від 140 000 грн (приблизно 3 800 дол. США) до 400 000 грн (приблизно 10 800 дол. США) на гектар, але не більше 10 000 000 грн (приблизно 270 000 дол. США) загалом на одного отримувача.

Гранти надаються у розмірі до 70% загальної вартості проекту за умови, що отримувач покриває решту 30% власними або залученими коштами (наприклад, за рахунок кредитів).

Рис. 21. Розподіл грантів за видами продукції, млн. грн

Джерело: minagro.gov.ua

ВИСНОВКИ

- ❖ Ринок суниці в Україні переважно внутрішньо орієнтований з високою часткою дрібних виробників
- ❖ Сильна сезонність і цінові коливання
- ❖ Експорт обмежений, але має потенціал — насамперед у замороженому сегменті.

Ключові проблеми:

- нестача сучасної логістики та охолодження;
- фрагментованість виробників;
- обмежений доступ до сертифікації.

Перспективи:

- кооперація виробників;
- розвиток переробки;
- нішеві сегменти (органічна продукція, рання продукція).

PROGRESS

Promoting Green Deal Readiness in
the Eastern Partnership Countries

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!